

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Fryslân, thans de regionale politie-eenheid Noord-Nederland

Datum: 10 januari 2013

Rapportnummer: 2013/004

Wat vooraf ging

Verzoeker heeft een moeilijke tijd achter de rug en heeft het nog niet gemakkelijk. De crisis hakt er voor kleine zelfstandigen als verzoeker behoorlijk in. Zijn oma is onlangs overleden en bij zijn partner is borstkanker vastgesteld. Op 30 januari 2010 belt zijn partner de politie: zij maakt zich ongerust omdat verzoeker in overspannen toestand achter het stuur is gekropen. Zij is bang dat verzoeker zichzelf iets zal aandoen. Naar aanleiding van haar signaal en na de melding dat verzoeker weer thuis is gekomen zijn drie politieambtenaren naar verzoekers adres gegaan. Verzoeker is echter inmiddels weer vertrokken. Verzoekers tienerzoon staat op de stoep. Omdat die behoorlijk overstuur is gaan twee politieambtenaren met hem mee naar binnen. De derde wil weer op zoek gaan naar verzoeker, maar dat blijkt niet nodig omdat verzoeker weer aan komt rijden. De gebeurtenissen daarna zijn uitgemond in de aanhouding van verzoeker wegens rijden onder invloed en wegens bedreiging - waarvoor hij later ook is veroordeeld - en vervolgens is hij naar het politiebureau vervoerd. Dat is niet van een leien dakje gegaan. Verzoeker meldt zich een paar dagen later bij het ziekenhuis omdat hij last heeft van pijn op de borst. Aldaar wordt vastgesteld dat hij zijn borstbeen heeft gebroken. Verzoeker weet zeker dat de breuk is ontstaan tijdens zijn aanhouding. De hele gang van zaken is voor verzoeker de aanleiding geweest om een klacht in te dienen.

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat op 30 januari 2010 door politieambtenaren van het regionale politiekorps Fryslân buitenproportioneel geweld tegen hem is gebruikt waardoor hij een breuk in zijn borstbeen heeft opgelopen.

Bevindingen en beoordeling

Visie verzoeker

Verzoeker stelt dat de zaak behoorlijk uit de hand is gelopen nadat hij is thuisgekomen. Hij is kwaad geworden toen een agent hem aanraakte, hij is ook gaan schelden en heeft minder fraaie dingen gezegd. Ook tegen hem zijn heel lelijke dingen gezegd.

Volgens verzoeker is het boeien bepaald niet soepel gegaan, een agent heeft hem gewoon in tweeën geslagen; terwijl zijn handen op de rug al geboeid zijn hebben drie politiemannen en een vrouw hem onmenselijk geslagen, zodanig dat zijn borstbeen is gebroken. Ook in de politieauto is hij nog op de borst geslagen.

Verklaring verzoekers zoon

Verzoekers zoon verklaart dat zijn vader heeft meegewerkt aan de aanhouding en dat hij rustig is blijven staan toen hij werd gefouilleerd. Vaders vraag 'waarom' is niet beantwoord. Zijn vader is pas boos geworden nadat de politie hem voor kankerlijer heeft uitgescholden; drie politiemensen hebben vader vastgepakt en daarna geslagen, hij was toen al geboeid. Verzoekers zoon heeft het allemaal goed kunnen zien, omdat hij er zo'n anderhalf à twee meter vanaf had gestaan, eerst bij de trap en daarna in de gang (zie bijlage).

Visie korpsbeheerder

De korpsbeheerder acht de klacht ongegrond op basis van het advies van de klachtenadviescommissie. Verzoeker was zeer recalcitrant en weigerde mee te werken aan zijn aanhouding. Uit de gesprekken met de betrokken politieambtenaren en uit de stukken is gebleken dat verzoeker tweemaal in de lever is geraakt. Er is niet gebleken dat verzoeker op het borstbeen is geslagen – dit zou ook niet het gewenste effect hebben voor wat betreft het onder controle krijgen van een verdachte. Een stomp op de lever heeft dat effect wel. Hoe de breuk van het borstbeen kan zijn ontstaan blijft de vraag; de oorzaak daarvan kan niet worden vastgesteld. Het tweemaal op de lever slaan om verzoeker onder controle te krijgen is niet disproportioneel geweest.

Eerder heeft de teamchef verzoeker al geschreven dat het moeilijk te achterhalen is of en wie verzoekers letsel heeft toegebracht tijdens de aanhouding; politieambtenaren zijn niet uit op het toebrengen van letsel, maar verzoekers verbale en fysieke agressieve houding brachten met zich mee dat de aanhouding met geweld heeft moeten plaatsvinden.

Verklaringen politieambtenaren

Politieambtenaren X,Y en Z verklaren dat verzoeker ter doorbreking van zijn lichamelijk verzet tegen de aanhouding van vanachter een (twee) stomp(en) heeft gekregen in de zij/ nierstreek/ leverstreek/ maag, zodat hij zich zo zou buigen dat zij de handboeien konden aanleggen. Zij zijn hiertoe overgegaan omdat de inzet van minder ingrijpende middelen onmogelijk was, zoals het gebruik van de pepperspray (vanwege de omstanders) of het aanleggen van een nekklem (vanwege de beperkte ruimte). Er is geen stomp op het borstbeen gegeven, niet voor en niet na het boeien, en ook niet tijdens het vervoer in de politieauto, zo dat gezien de positionering al mogelijk was geweest. Verzoekers zoon zou volgens Y achter Z hebben gestaan, volgens Z stond zij tussen verzoeker en diens zoon in en op het moment dat X de stomp gaf was de zoon al naar boven gegaan. Ook volgens X stond de zoon niet bovenop het gebeuren. (Zie bijlagen).

Beoordeling

De overheid dient grondrechten van burgers te respecteren. In artikel 11 van de Grondwet is bepaald dat een ieder het recht heeft op onaantastbaarheid van zijn lichaam; aan dit recht kunnen bij of krachtens de wet beperkingen worden gesteld. Op het recht op

onaantastbaarheid van het lichaam wordt inbreuk gepleegd als tegen iemand geweld wordt gebruikt. Onder geweld wordt verstaan elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis die wordt uitgeoefend op personen of zaken.

Van een beperking op het recht op onaantastbaarheid van het lichaam is bijvoorbeeld sprake als de politie bij de uitoefening van haar ambt soms geweld moet gebruiken. Dat kan gebeuren als iemand flink tegenwerkt wanneer hij wordt aangehouden. Een politieambtenaar mag echter alleen dan geweld tegen iemand gebruiken als dat op een gegeven moment niet anders kan en hij mag in dat geval niet meer geweld gebruiken dan noodzakelijk is. Dus niet wanneer het ook op minder ingrijpende wijze kan gebeuren. Met andere woorden: het gebruikte geweld moet proportioneel zijn.

Was het in verzoekers geval noodzakelijk om geweld tegen hem te gebruiken is de eerste vraag.

Vast staat dat verzoeker van meet af aan heftig heeft geprotesteerd tegen de aanwezigheid van politie bij en in zijn huis. Hij heeft daarbij ook minder fraaie verwensingen geuit, was behoorlijk overstuur en verzette zich tegen zijn aanhouding. Het is niet aannemelijk dat verzoeker zich daarna mak als een lammetje heeft laten boeien en wegvoeren. Op dit punt worden de verklaringen van de politieambtenaren geloofwaardiger geacht dan die van verzoekers zoon, die beweert dat vader zich pas verzette nadat hij was uitgescholden. De politieambtenaren hebben geweld moeten uitoefenen om verzoeker onder controle te krijgen en bij hem de handboeien aan te leggen. Hun verklaringen over de gebeurtenissen zijn tamelijk consistent: verzoeker was 'door het lint' en het lukte niet om hem op minder ingrijpende wijze onder controle te krijgen. Dat zij zich niet alle details kunnen herinneren is begrijpelijk na zoveel tijd.

De vraag is verder of de borstbeenbreuk die later is vastgesteld een gevolg is geweest van het gebruik van geweld teneinde verzoeker te kunnen aanhouden, voordat hij geboeid was of nadien, of wellicht tijdens het vervoer naar het politiebureau. De zoon verklaart dat vader op de borst is geslagen nadat hij was geboeid. Als verzoeker in zijn maag/lever/ of tegen zijn borst is gestompt of geslagen terwijl hij geboeid was zou dat onbehoorlijk zijn. De drie betrokken politieambtenaren ontkennen dit echter nadrukkelijk. Hun lezingen en die van verzoekers zoon lopen dus uiteen. Aan de verklaring van de politieambtenaren wordt echter alles afwegende meer waarde gehecht dan aan de verklaring van de zoon, nu deze op diverse belangrijke punten te zeer afwijkt, zoals de verklaring dat verzoeker rustig was en zijn medewerking verleende totdat hij werd uitgescholden. Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met diens loyaliteit jegens zijn vader. Ook is het gelet op de verklaringen van de politieambtenaren de vraag of verzoekers zoon wel alles goed heeft kunnen zien.

De breuk aan het borstbeen staat vast. Het lijkt aannemelijk dat die breuk door het handgemeen is ontstaan. Het kan echter ook het gevolg zijn van een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Ook is denkbaar dat verzoeker de breuk al eerder heeft

opgelopen.

Indien - zoals de politie stelt - verzoeker in de buik of de zij is gestompt om het boeien ondanks verzet mogelijk te maken, zou dat proportioneel geweld zijn.

Volgens de verklaringen van de politieambtenaren is het ook zo gebeurd. Zij geven hiervoor ook een aannemelijke verklaring: op deze manier wilden zij bereiken dat verzoeker naar voren boog zodat zijn armen op zijn rug geboeid konden worden. Dan ligt het niet voor de hand dat verzoeker de breuk heeft opgelopen als gevolg van het gebruik van geweld teneinde hem te boeien. Al met al lijkt het erop dat de breuk van het borstbeen niet het gevolg is geweest van bewust gebruikt geweld door verzoeker op de borst te slaan of te stempen, maar mogelijk het gevolg van een ongelukkige samenloop van omstandigheden tijdens de schermutselingen. De gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Fryslân is niet gegrond.

de Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Mutatierapport politie 30 januari 2010.

Meldingsformulier geweldsaanwending 31 januari 2010.

Proces-verbaal verhoor, 31 januari 2010.

Formulier Spoedeisende Hulp Ziekenhuis MCL, 8 februari 2010.

Klacht verzoeker aan politie 29 oktober 2010.

Reactie Teamchef politie aan verzoeker, 4 april 2010.

Reactie Teamchef politie aan verzoeker, 19 mei 2010.

Reactie korpsbeheerder / advies Klachtenadviescommissie, 19 juli 2011.

Brief GGD , 6 april 2010.

Verklaring verzoekers partner, 16 april 2010.

Proces-verbaal politierechter Rechtbank Leeuwarden, 29 juni 2010.

Arrest gerechtshof Leeuwarden, 25 januari 2011.

Verzoekschrift 23 januari 2012.

Verklaring verzoekers zoon , 24 mei 2012 (zie bijlage).

Verklaring politieambtenaar Z, 30 mei 2012 (zie bijlage).

Verklaring politieambtenaar Y, 5 juni 2012 (zie bijlage).

Verklaring politieambtenaar Z, 12 juni 2012 (zie bijlage).

Standpunt korpsbeheerder , 18 juli 2012.

Reactie verzoeker, 9 augustus 2012.

Bijlagen

Verklaring politieambtenaar X

Verklaring politieambtenaar Y

Verklaring politieambtenaar Z

Verklaring verzoekers zoon

Bijlage 1.

In het kader van het onderzoek naar de klacht van de heer T. verklaarde de bij de klacht betrokken politieambtenaar X op 12 juni 2012 telefonisch tegenover een onderzoeker van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

Toen wij de melding kregen, gingen wij naar het huis van verzoeker. Omdat verzoeker daar niet was ging ik weer weg om te kijken of ik de auto waar verzoeker in reed kon vinden. Ik was de straat nog niet uit toen ik van mijn collega's hoorde dat verzoeker terug was bij de woning. Ik ben toen omgedraaid en teruggegaan. Toen ik aankwam hoorde ik

de stemmen van mijn collega's en de zoon; zij waren binnen. De zoon was overstuurd. Toen ik binnenkwam, zag ik een smalle gang waar collega Y stond. Y heeft duidelijk aangegeven dat verzoeker was aangehouden. Verzoeker reageerde niet. Wij hebben een nekklem geprobeerd aan te leggen, maar dat lukte niet in verband met de beperkte ruimte in de hal. We hebben de armen van verzoeker overstrekt en daarna is hij geboeid. Toen ik de hal binnenkwam, had ik non-verbaal contact met mijn collega's. We hadden oogcontact. Collega Z stond in de deuropening van de woonkamer. Verzoeker stond aan de muurkant van de keuken. Voor mij was het duidelijk dat verzoeker was aangehouden. Ik hoorde Y dit zeggen voordat ik de hal binnenliep. Y stond met verzoeker te praten of was met hem in discussie toen ik de hal binnenliep. Ik weet het niet meer precies. Er was wel een zekere spanning in beide stemmen, maar ik weet niet wat er werd gezegd. Het was geen normaal praten. Er is wat duw- en trekwerk geweest. Ik ken collega Y langer en we hebben ervaring in het werken met elkaar. Y zei niets meer. Praten was niet meer mogelijk. Verzoeker wilde de woonkamer ingaan. De hal was smal dus we hadden een beperkte ruimte. De zoon van verzoeker stond in de woonkamer achter collega Z. Op basis van de non-verbale communicatie met collega Y was voor mij duidelijk dat dit serieus was en wij moesten doorpakken. Uit het proces-verbaal blijkt dat wij een nekklem hebben geprobeerd, maar dat weet ik niet meer.

Ik weet niet hoe verzoeker reageerde toen hem werd gezegd dat hij was aangehouden. Ik was toen nog buiten. Ik moest 7 tot 8 meter lopen voordat ik de woning binnen ging. Volgens mij had de zoon binnen gezegd dat verzoeker dronk op had. Er hing ook een dranklucht om verzoeker heen. Ik heb verzoeker niet in de ogen gekeken. Ik wist niet waarvoor verzoeker was aangehouden. Achteraf bleek dat voor bedreiging te zijn. Het boeien van verzoeker kan ik me niet meer herinneren. U geeft aan dat in de geweldmelding staat dat ik verzoeker twee keer met mijn vuist heb geraakt. Waarschijnlijk is dat een nierstoot van achteren geweest. Ik heb verzoeker in ieder geval niet op zijn borstbeen geslagen. Ik heb van achteren en onderin het lichaam geslagen, zoals dat ons wordt aangeleerd. Ik heb verzoeker in ieder geval niet op de borst geraakt. Het borstbeen zit aan de voorzijde en het is totaal onzinnig om iemand daar te raken. Het kan zijn dat verzoeker op gereedschap of rommel in de hal is gevallen, maar dat weet ik niet. Het kan niet zijn dat ik de borst heb geraakt in plaats van de lever/nieren. Dan had ik dat namelijk wel gemeld. Ik kom als hondengeleider regelmatig met geweld in aanraking en ik meld altijd wat er is gebeurd, waarom en waar. Ik stond achter verzoeker. Waar Y stond dat weet ik niet. Het was een vrij smalle gang dus je kon daar niet met z'n drieën naast elkaar staan. Z stond voor zover ik heb gezien waarschijnlijk bij de deuropening tijdens de worsteling. Je wil niet dat het kind daarbij wordt betrokken. Je wil partijen dan niet bij elkaar hebben. De zoon was nog steeds in de woonkamer of keuken. De gang was maximaal 3 meter lang en dit speelde in de laatste 1,5 meter. Ik kan me niet herinneren of we verzoeker staand of op de grond hebben geboeid. Ik heb de zoon helemaal niet gezien.

Waar het verzet van verzoeker precies uit bestond, weet ik niet meer. Daarvoor verwijs ik naar het proces-verbaal van bevindingen. Ik kan het verzet niet toelichten, omdat ik het me niet herinner. Als ik iemand heb geslagen dan meld ik dat bij de chef van dienst. Die chef bepaalt dan wat er in de geweldmelding staat. Ik heb dat stuk niet zelf opgemaakt. Als ik zelf processen-verbaal opmaak dan zet ik er zoveel mogelijk in. Y heeft het proces-verbaal van bevindingen opgemaakt en ik niet. Achteraf gezien hadden we allemaal een eigen proces-verbaal van bevindingen moeten maken.

Tegenwoordig doen we dat vaak ook. U geeft aan dat ik spreek over een klap op de nieren en in de geweldmelding staat een klap in de leverstreek. Daar versta ik hetzelfde onder. Het gaat om de achter- en onderzijde van de rug, de zijkant. Ik kan me niet herinneren hoe het verliep toen wij verzoeker naar de auto brachten. Z en Y gingen met verzoeker in de auto weg en ik ben bij de zoon gebleven. Het was 's avonds 10 uur/half 11 en dan wil je de zoon daar niet alleen laten. Ik heb toen telefonisch contact met de moeder/stiefmoeder gehad en zij zou mijn kant opkomen.

Verzoeker stelt dat hij op zijn borst is geslagen nadat hij was geboeid. Dat kan ik me niet voorstellen. Dat heb ik niet gezien en kan ik mij niet herinneren. Het zegt mij niets. Op het moment dat collega Y verzoeker had aangehouden, was ik nog niet binnen. Ik weet niet of Y de reden van de aanhouding heeft gezegd. Ik heb alleen gehoord dat hij zei dat verzoeker was aangehouden. Toen ging ik snel de gang in om te helpen. Verzoeker en de zoon zeggen dat de politie kankerlijker tegen hem heeft gezegd tijdens de aanhouding, maar dat kan ik me niet herinneren. Ik gebruik die woorden niet, omdat ik familie aan kanker heb verloren. Hoe de breuk in het borstbeen van verzoeker kan zijn ontstaan, weet ik niet. Ik kan daar geen verklaring voor geven. Iedereen heeft het recht om een klacht in te dienen. Het verbaast me wel hoe ver een burger daarmee kan gaan. De geweldmelding is intern goedgekeurd en de klachtencommissie heeft de klacht ook al bekeken. Als ik iets fout had gedaan, dan had ik dat onthouden.

Voor akkoord

(Handtekening X)

Bijlage 2

In het kader van het onderzoek naar de klacht van de heer T verklaarde de bij de klacht betrokken politieambtenaar, Y, op 5 juni 2012 telefonisch tegenover een onderzoeker van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

Het voorval met verzoeker is lang geleden en het is lastig om terug te halen wat er precies is gebeurd. Wat ik me globaal kan herinneren is dat de melding was dat iemand door het lint was gegaan. Ik heb de stukken niet bestudeerd. Alles staat in de processen-verbaal.

Toen wij aankwamen bij de woning van verzoeker, was er een kleine jongen. Hij was overstuur en emotioneel. Wij zijn toen de woning in gegaan. Daar was verder niemand. Later kwam er een auto de oprit oprijden. De jongen zei toen: o dat is papa. Ik ben toen naar buiten gegaan zodat ik de man rustig kon opvangen. Mijn collega Z bleef binnen bij de zoon. Ik weet niet meer of collega X er op dat moment ook al bij was. Ik liep de woning uit en verzoeker stuitte zijn auto uit. Hij had ogen op steeltjes; hij had grote ogen. Hij was helemaal woest. Ik sprak verzoeker aan, Ik weet niet meer wat ik precies zei. Dat staat in het proces-verbaal van bevindingen. Nadat ik verzoeker had aangesproken, duwde hij mij aan de kant en liep mij voorbij de woning in. Het lijkt mij stug dat ik verzoeker toen heb aangeraakt. Verzoeker ging compleet door het lint. Hij had een waas voor zijn ogen. Hij wilde dat wij de woning uit zouden gaan. Ik weet niet meer precies wat verzoeker deed toen hij door het lint ging. Verzoeker uitte bedreigingen en is daarop aangehouden. Verzoeker verzette zich bij de aanhouding. Ik wilde op dat moment pepperen, maar dat lukte niet vanwege de omstanders. Het verzet van verzoeker is volgens mij omschreven in het proces-verbaal van bevindingen. Mijn collega X heeft verzoeker twee stoten in zijn zij gegeven om het verzet te breken. Daarna was het mogelijk verzoeker te boeien en in de auto te zetten. Het is niet waar dat verzoeker op zijn borst zou zijn geslagen. Niemand heeft dat gedaan. Dat is niet gebeurd. Verzoeker liegt.

Ik weet niet meer wat ik tegen verzoeker zei toen ik hem in het eerste contact aansprak. Ik denk dat dat in het proces-verbaal van bevindingen staat. Verzoeker vond dat de politie zijn woning uit moest. Hij was boos. Ik weet niet waarom. Het lukte niet om contact met verzoeker te krijgen vanwege zijn agressieve houding uit het niets. Hij stuitte de woning binnen, ik weet niet meer wat verzoeker precies deed. Ik kan me de details niet meer herinneren. Ik heb wel geprobeerd contact met verzoeker te krijgen. Ik kan me niet herinneren of ik hem heb vastgepakt. Verzoeker bedreigde mij met: ik weet je te vinden of woorden van gelijke strekking. Toen is hij aangehouden. Verzoeker bleef wild en wilde niet meewerken. Hij werkte fysiek tegen. Hij bewoog zijn armen in een andere richting dan wij wilden. Hij werkte gewoon tegen. Toen verzoeker zich verzette, heb ik geprobeerd hem bij zijn arm te pakken. Wij kregen zijn armen niet onder controle- Het zou kunnen dat X heeft geprobeerd verzoeker door middel van een nekklem onder controle te krijgen, maar dat weet ik niet meer precies. X heeft verzoeker wel twee tikken in zijn zij gegeven. Het is moeilijk om alles terug te halen, Het is te lang geleden. Toen X verzoeker twee keer in zijn zij sloeg, stond ik vlak tegen verzoeker aan en X ook. Collega Z en de zoon stonden op iets meer afstand. Ik geloof dat zij in de opening van de kamerdeur stonden. Dat is wat ik me herinner. De zoon stond achter Z. Ik weet niet op hoeveel meter. Iets verder. Het kan niet dat X de borst van verzoeker heeft geraakt in plaats van zijn zij, omdat X achter verzoeker stond. Dan kun je iemand niet op zijn borst slaan. Je moet voor iemand staan om iemand op zijn borst te slaan. Wij probeerden de handen van verzoeker te pakken, maar dat lukte niet. Ik weet niet meer of X achter verzoeker stond of aan de zijkant van verzoeker. Toen X verzoeker twee klappen in zijn zij had gegeven, kon ik een arm van verzoeker pakken en 1 hand boeien. Ik heb niet gezien dat iemand verzoeker op zijn borst

heeft geslagen en ik heb dat ook niet gedaan. Z kwam pas in actie bij het boeien.

Ik weet niet meer hoe het brengen van verzoeker naar de politieauto verliep. Verzoeker ging wel enorm tekeer in de auto. Hij bleef zich fysiek verzetten en hij bleef dreigen: ik weet je te vinden en kom je thuis opzoeken. Z reed en ik zat achterin met verzoeker. Verzoeker bewoog zijn hoofd en bovenlichaam naar mij toe. Dat was bedreigend, omdat ik geen kopstoot wilde. Daardoor was ik genoodzaakt om verzoeker terug te duwen, ik heb verzoeker teruggeduwd tegen de deur aan, zodat hij geen kopstoot kon geven en ook niet kon spugen. Ik heb verzoeker naar beneden geduwd tegen de leuning van de voorstoel aan, zodat hij niet in mijn richting kon komen. Toen ik hem onder controle had, zei ik: doe rustig dan kun je ruimte krijgen. Zodra ik verzoeker ruimte gaf, begon hij zich weer te verzetten en begon hij weer te dreigen. Dit alles herhaalde zich een aantal malen. Ik probeerde met verzoeker in gesprek te gaan en hem rustig te krijgen. Uit het niets begon verzoeker over longproblemen. ik zei: doe rustig dan heb je daar minder last van. Verzoeker heeft toen ook gezegd dat hij last had van zijn borstbeen. Hij riep daar iets over. Ik kan het niet met 100% zekerheid zeggen, maar volgens mij ging het wel zo. ik vind het vreemd dat verzoeker ons de breuk in zijn borstbeen in de schoenen probeert te schuiven. Het kan zijn dat verzoeker al last had van zijn borstbeen voor dit akkefietje. Ik denk dat omdat verzoeker er zelf over begon. Dat borstbeen kwam uit de lucht vallen. Hij benoemde het ook zo precies. Vreemd als je zo wild bent om dan zoiets te zeggen en dat je zo specifiek zo'n begrip kunt noemen. Ik heb een verdachte nooit iets horen zeggen over een borstbeen. Ik heb het idee dat verzoeker het probleem met zijn borstbeen al had voor zijn aanhouding. Het geweld dat ik in de auto heb toegepast, is een reactie op het fysiek geweld van verzoeker naar mij toe. Het was voor mijn veiligheid.

Volgens mij hebben wij geprobeerd in gesprek te komen met verzoeker, maar lukte dat niet. Wij hebben verzoeker verteld dat hij was aangehouden voor bedreiging en rijden onder invloed. Verzoeker stelt dat hij in de politieauto op zijn borst is geslagen, maar dat is niet waar. Ook hebben wij geen kankerlijer tegen verzoeker gezegd, zoals hij en zijn zoon stellen. Dat is niet gebeurd. U geeft aan dat de zoon van verzoeker stelt dat de politie direct tegen verzoeker begon te schreeuwen. Dat was eerder andersom. Verzoeker begon te schreeuwen. Wij hebben geprobeerd met verzoeker in gesprek te komen, maar dat lukte niet door zijn gedrag. Ik heb geprobeerd met luide stem contact te maken. Verzoeker was niet voor rede vatbaar. Hij ging als een dwaas de woning binnen. Dat de zoon heeft gesteld dat de politie eerst uitleg aan verzoeker had moeten geven en het dan anders was gelopen, vind ik geen relevante opmerking. De zoon speelde geen rol. Ik geloof wel dat de zoon een en ander heeft gezien en gehoord. Dat zou kunnen.

Het is lastig om dingen terug te halen na zo'n lange tijd. Ik heb geprobeerd zoveel mogelijk aan te geven. Verzoeker was fysiek en verbaal bedreigend en daarom was het nodig om hem zo te controleren in de auto. In de woning is weinig fysiek geweld gebruikt. Verzoeker heeft absoluut geen klap op zijn borstbeen gekregen in de woning of in de auto. Verzoeker liegt. In de auto heb ik redelijk wat geweld gebruikt om hem onder controle te krijgen voor

mijn veiligheid. Wat de gevolgen betreft durf ik niets te zeggen. Ik ben geen arts, maar verzoeker heeft geen klappen op zijn borstbeen gekregen. Ik weet niet meer waaruit bleek dat verzoeker gedronken had. Volgens mij was dat ook onderdeel van de melding, maar dat weet ik niet meer. Verzoeker is ook veroordeeld voor rijden onder invloed.

Voor akkoord

(Handtekening Y)

Bijlage 3

In het kader van het onderzoek naar de klacht van de heer T. verklaarde de bij de klacht betrokken politieambtenaar Z op 30 mei 2012 telefonisch tegenover een onderzoeker van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

Ik kan me het incident met verzoeker nog goed herinneren. Wij kregen melding dat een man onder invloed van alcohol of pillen ruzie met zijn vriendin had gehad en zijn woning had verlaten. Wij kregen een kenteken door. Toen wij bij de woning kwamen was verzoeker er niet, maar wel een jongen van 13, 14 of 15 jaar oud. Volgens mij was dat de zoon van verzoeker. De zoon deed open. Hij vertelde dat zijn vader weg was gegaan naar aanleiding van een ruzie. Wij vroegen of zijn vader medicijnen gebruikt. De zoon liet ons een soort medicijnkastje zien in de keuken. Op dat moment kwam zijn vader bij de woning aan. Mijn collega Y ging op dat moment naar buiten. Ik en de zoon liepen achter hem aan. Verzoeker kwam tierend en schreeuwend aanlopen en vroeg wat wij in de woning moesten. Er was geen gesprek met verzoeker mogelijk. Op dat moment stonden wij in de hal. De zoon stond toen achter mij. Verzoeker deed dreigend tegen mijn collega Y in de zin van: ik vind je nog wel. Ik was vooral met de zoon bezig. Ik wilde niet dat hij er te veel van zou meekrijgen. Wij wilden verzoeker laten blazen en meenemen naar het politiebureau. Hij was verdachte van rijden onder invloed. Verzoeker wilde ons weghebben. Hij wilde niet mee. Y twijfelde of hij kon pepperen. Ik en de zoon stonden vlakbij dus kon hij niet pepperen. Toen kwam collega X ter plaatse. Wij hebben tegen verzoeker gezegd, wij willen met u naar het politiebureau, u gaat mee, u bent aangehouden op verdenking van rijden onder invloed. Verzoeker wilde niet mee. X en Y hebben verzoeker aangehouden en ik heb de boeien aangelegd. X heeft verzoeker een stomp in de maagstreek gegeven om het verzet te breken. Ik heb de spullen van verzoeker uit zijn werkbroek gehaald. Daarna zijn we met verzoeker naar de politieauto gelopen. Verzoeker bleef agressief in de auto. Collega Y drukte verzoeker met zijn hoofd naar voren tussen zijn knieën zodat we een veilige rit konden hebben. Y zat naast verzoeker in de auto en ik reed. Toen verzoeker in de auto aangaf dat hij last had van zijn luchtwegen, haalde Y verzoeker omhoog. Op dat moment werd verzoeker weer sterker en begon zich weer te verzetten. Vervolgens deed Y het hoofd van verzoeker weer naar voren tussen zijn knieën. Y is een rustige collega. Verzoeker gooide in de auto allerlei verwensingen naar het hoofd van Y. Ik weet niet

precies welk verzet verzoeker pleegde omdat ik vooral met het verkeer bezig was. Ik denk dat verzoeker misschien kopstoten probeerde te geven.

Toen verzoeker bij de woning aankwam, ging Y naar buiten en wilde verzoeker aanspreken. Verzoeker liep door en wilde de woning binnenstormen. Hij wilde dat de politie de woning verliet. Verzoeker was link en pissig en leek onder invloed. Verzoeker schold Y uit en communiceerde niet normaal. Een blaastest afnemen was niet mogelijk. Verzoeker wilde meteen de woning inlopen. Verzoeker was niet van plan om aan onze verzoeken te voldoen. Wij hebben tegen verzoeker gezegd: wilt u luisteren, doe normaal en rustig. Verzoeker leek onder invloed vanwege de geur en zijn gedrag. Hij sprak met dubbele tong en deed agressief. Verder rook je dat hij gedronken had. Bij verdenking van rijden onder invloed doe je normaal een blaastest op straat, maar dat was nu niet mogelijk en daarom wilden wij verzoeker meenemen naar het politiebureau.

Toen X ter plaatse aankwam, was de haldeur open. Verzoeker stond tussen mij en Y in. De zoon stond achter mij. Ik stond tussen verzoeker en zijn zoon in. Ik denk dat de zoon een halve meter bij mij vandaan stond en ik een halve meter bij verzoeker vandaan dus ik denk dat de zoon 1 tot 1,5 meter bij zijn vader vandaan stond. Verzoeker was verbaal erg agressief. Y wilde hem aanhouden, maar verzoeker werkte niet mee. Verzoeker wilde de woonkamer inlopen. De zoon liep naar boven. Ik weet niet naar welke kamer. Ik wilde voorkomen dat verzoeker ook naar boven kon lopen. Ik neem aan dat Y en X verzoeker hebben vastgepakt. Verzoeker verzette zich door te duwen en te trekken. Ook probeerde hij te slaan.

We stonden in een smalle hal en Y kon niet pepperen. Toen Y twijfelde of hij kon pepperen in de hal, was X er nog niet. Er was al wat trekwerk geweest. Kort daarna kwam X ter plaatse. Dan probeer je het verzet te breken door het hoofd om laag te krijgen, zodat iemand krom staat en kan worden geboeid. X gaf verzoeker een stomp in zijn maag zodat verzoeker zou bukken en kon worden geboeid. X heeft een stomp gegeven en geen uithaal. Een uithaal is vanaf bijvoorbeeld een meter met een vuist en gestrekte arm uithalen. Een stomp is wanneer je je elleboog bij de heup hebt en vanuit je onderarm een stomp geeft. Dat heeft X gedaan in de maagstreek om het verzet te breken. X heeft niet een soort boksstoot gegeven. Toen X de stomp gaf, stond ik er schuin naast. Ik stond op ongeveer een halve meter afstand. De zoon was op dat moment niet meer aanwezig. Hij was naar boven gegaan. Daarna heb ik de zoon niet meer gezien. We stonden in een hal van ongeveer 1,5 meter breed. Hier stonden we met z'n vieren in. Ik kan me niet voor de geest halen of we een waarschuwing hebben gegeven voordat het geweld werd toegepast. Het duurde wel even voordat wij overgingen tot de aanhouding op deze manier. Je hebt liever dat iemand op een rustige en normale manier meegaat. Wij hebben geprobeerd uit te leggen waarom we daar waren. De stelling van verzoeker en zijn zoon dat verzoeker op zijn borst is geslagen nadat hij was geboeid, is absoluut niet waar. Dat zou ook heel triest zijn. Als iemand geboeid is dan heb je iemand zo goed als onder controle. Iemand kan hooguit schoppen of een kopstoot geven. Als de boeien eenmaal om zijn, dan wordt er niet

meer geslagen.

Toen Y en X de armen van verzoeker onder controle hadden, heb ik verzoeker geboeid. Het is handig als iemand anders dan boeit, zodat zij de controle kunnen houden. Ik heb verzoeker geboeid en daarna zijn spullen zoals schroeven uit zijn werkbreek gehaald en op de grond gegooid. Het boeien ging moeizaam, omdat verzoeker zijn armen niet stil hield. Het boeien is toch gelukt omdat mijn collega's zijn armen onder controle hadden. Y en X hebben verzoeker in de auto geplaatst. Y ging naast verzoeker zitten. Ook dit ging moeizaam. Ik heb aan de meldkamer toestemming gevraagd om met optische en geluidssignalen te rijden vanwege een verdachte die zich verzette. In de auto bleef verzoeker schreeuwen en zich verzetten. Ook bedreigde hij Y.

Naar mijn mening waren er geen alternatieven voor het geven van de stomp om verzoeker onder controle te krijgen. We hadden alles al geprobeerd, zoals bokkenpoot en armklemmen. De klemmen voldeden niet om het verzet te breken. Het duurde vrij lang voordat wij verzoeker onder controle hadden en konden boeien. Het verzet van verzoeker bleef, ook in de auto. In de auto had Y zijn hand achter het hoofd van verzoeker en hield zijn hoofd naar beneden. De handen van verzoeker zaten op zijn rug. Op die manier kun je veilig rijden. Toen verzoeker aangaf dat hij geen lucht kreeg, deed Y het hoofd van verzoeker omhoog. Toen begon verzoeker zich weer te verzetten door zijn benen en bovenlichaam richting Y te bewegen. Hierop deed Y het hoofd van verzoeker weer naar beneden. Zo is het wel vijf keer gegaan in de auto (hoofd omhoog en weer naar beneden).

Wij hadden de kans niet om verzoeker uitleg te geven, toen hij bij de woning aankwam riep hij meteen dat wij moesten oprotten. Wij willen de aanleiding waarvoor wij komen uitleggen, niemand wil dit. U stelt dat verzoeker zegt dat de politie hem vrijwel direct aanraakte. Ik weet dat niet. Ik heb dat niet gezien. Ik was op dat moment nog in de woning. Ik kan me voorstellen dat Y bijvoorbeeld zijn hand op de schouder van verzoeker heeft gelegd en heeft gezegd ik wil met u praten. Verzoeker wilde meteen de woning in. Ik kan me niet voorstellen dat Y verzoeker agressief heeft benaderd, omdat je dan meteen 1-0 achterstaat.

Verzoeker is - anders dan hij stelt - in de politieauto niet op zijn borst geslagen. Dat zou ook moeilijk zijn. Bijna fysiek onmogelijk in de auto. Y had zijn rechterhand op het hoofd van verzoeker. Dan zou Y met links moeten slaan terwijl hij met zijn knieën op de bank van de auto zat. Y was juist erg coulant en gaf verzoeker de ruimte door zijn hoofd omhoog te doen.

De breuk in het borstbeen van verzoeker kan volgens mij niet tijdens de aanhouding zijn ontstaan. Voor zo'n breuk moet je volgens mij behoorlijk hard slaan. In de smalle hal was geen ruimte voor zo'n uithaal en in de auto ook niet. Ik heb geen verklaring voor die breuk. Ik heb niets gezien wat de breuk veroorzaakt zou kunnen hebben. Naar mijn mening kan het ook niet zo zijn dat collega X in plaats van de lever/maag de borst van verzoeker kan

hebben geraakt. Dan had X verzoeker namelijk hoger geslagen en geraakt. Ik heb iemand nog nooit op een borstbeen geslagen, maar ik denk dat iemand dan achteruit beweegt in plaats van naar voren. Je wilt dat iemand naar voren buigt, zodat je hem kunt boeien. Ik heb gezien dat X verzoeker een stomp in de maag gaf. X stond op dat moment dichtbij verzoeker en heeft dus niet vee! kracht gezet. Het borstbeen zit hoger en ik kan me voorstellen dat als je iemand daar raakt, iemand naar achteren slaat in plaats van naar voren. Y heeft tijdens de rit geen klap gegeven, dat is wat ik heb gezien en wat ik me herinner, ik heb tijdens de rit in de achteruitkijkspiegel gekeken en zag juist dat mijn collega verzoeker ruimte gaf. Ik heb mijn collega's X en Y hoog. Y is één van de rustigste mannen van ons bureau. Ik kan me niet voorstellen dat één van de twee verantwoordelijk is voor de breuk in het borstbeen. Y heeft geprobeerd om met verzoeker in gesprek te gaan, maar daar was geen gelegenheid voor.

Ik wil nog opmerken dat verzoeker zegt dat hij niet gedronken had, terwijl hij met de uitslag die hij had aardig onder invloed was. Dat in combinatie met medicijnen, is volgens mij niet verstandig. Het klopt niet wat verzoeker zegt. De politierechter heeft bewezen verklaard dat verzoeker onder invloed reed.

U geeft aan dat verzoeker en zijn zoon zeggen dat de politie tijdens de aanhouding kankerlijker tegen verzoeker heeft gezegd. Dat heb ik niet gehoord en ik heb dat zelf ook niet gezegd. Ik kan me niet voorstellen dat dat is gezegd. Dat is een van de meest verschrikkelijke woorden die je kunt zeggen. Ik zie mijn collega's daar niet voor aan. U geeft aan dat de zoon van verzoeker heeft gezegd dat de politie direct tegen verzoeker begon te schreeuwen. Ik was met de zoon in de keuken. Wij zijn allebei niet betrokken geweest bij het begin. Wij liepen toen van de keuken naar de hal. Toen wij Y en verzoeker zagen, was er een agressieve sfeer. Verzoeker vond dat wij daar niets te zoeken hadden. Het was fijn geweest als wij de kans hadden gehad om verzoeker uitleg te geven. Wij hebben niet de insteek om te handelen zoals we hebben gedaan. Dit wil niemand. Voor niemand is het prettig en veilig. Je wil dat het op een normale manier verloopt, ook omdat de zoon erbij was. Je wil niet dat hij hiermee wordt geconfronteerd.

Ik vraag me af of jullie tijdens het onderzoek een arts gaan raadplegen om te vragen of een enkele klap of stomp überhaupt een dergelijke breuk in het borstbeen kan veroorzaken. De onderzoeker van het Bureau Nationale ombudsman geeft aan dat zij dat op dit moment niet weet, omdat het onderzoek nog in volle gang is.

Voor akkoord

(Handtekening Z)

Bijlage 4

In het kader van het onderzoek naar de klacht van de heer T. verklaarde zijn zoon de heer T als getuige, op 24 mei 2012 telefonisch tegenover een onderzoeker van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

Mijn vader was overstuur weggegaan met de auto. Toen de politie kwam, begon zij gelijk met schreeuwen. De politie heeft mijn vader tegen zijn lichaam geslagen. Zij heeft mijn vader onvoorzichtig aangehouden en uitgescholden voor kankerlijer. De politie kwam bij ons thuis en vroeg waar mijn vader was. Daarna kwam mijn vader aanrijden. Toen mijn vader binnenkwam, werd hij gelijk aangehouden. De politie had daarvoor binnen gewacht en niet veel gezegd. De politie stond in de hal te wachten toen mijn vader thuiskwam. Ik stond op dat moment bij de trap op ongeveer 1,5 meter afstand. De politie zei niet veel tegen mijn vader. Mijn vader vroeg wat er was. Eén van de politieambtenaren zei kankerlijer tegen mijn vader. Mijn vader werd gefouilleerd, al zijn spullen werden uit zijn zakken op de grond gegooid. Toen mijn vader werd gefouilleerd, bleef hij rustig staan. Mijn vader werd gelijk aangehouden zonder veel te zeggen. Mijn vader werkte mee. Mijn vader wist niet wat er aan de hand was. Op zijn vraag 'waarom' gaven ze geen antwoord. Meerdere politieambtenaren - ik geloof iets van 3 - pakten mijn vader vast, deden zijn handen op zijn rug en boeiden hem. Daarna werd mijn vader op zijn bovenlichaam/borst geslagen. Dit was nog steeds in de hal. Ik stond toen in de deuropening van de tussendeur, ik was namelijk een stukje teruggelopen richting mijn vader en de politie. Ik stond toen op ongeveer 2 meter afstand.

De politie pakte mijn vader bij zijn haren, het ging allemaal heel snel. Mijn vader was verbaasd toen hij werd aangehouden. Hij was boos en rukte zich los. De politie probeerde hem op de grond te gooien en heeft hem geslagen. Eerst werkte mijn vader gewoon mee. Nadat de politie hem voor kankerlijer had uitgescholden, werd mijn vader boos. En daarna werd hij geslagen. Mijn vader was toen al geboeid. Ik weet niet waarom de politie mijn vader heeft uitgescholden. Na de fouillering is mijn vader meegenomen. Ik weet wel wanneer mijn vader kwaad is, dat zie ik aan zijn gezicht. Verder kon mijn vader niet veel, omdat hij al geboeid was en de politie hem goed had vastgepakt. Mijn vader verzette zich niet tegen de aanhouding. Hij vroeg wat er aan de hand was. Nadat de politie mijn vader had uitgescholden, heeft mijn vader zich even verzet omdat hij boos werd. Hij rukte zich toen los uit de handen van de politie. Daarna is mijn vader rustig meegegaan. Mijn vader en de politie hebben niet geworsteld. Ik zou het geen worstelen noemen in ieder geval. Het was meer een beetje tegenstribbelen, omdat mijn vader eerst wilde weten wat er aan de hand was. De politie heeft mijn vader niet bij zijn nek gepakt, maar bij zijn haren. Mijn vader was niet agressief, wel opstandig. Dat kwam doordat hij eerst wilde weten wat er aan de hand was. De politie heeft mijn vader niet in de leverstreek geslagen, ik weet niet waar de lever zit. (de onderzoeker BNo zegt dat de lever volgens haar vlak onder de ribben zit). Volgens mij zit de lever in de onderbuik. De politie heeft mijn vader duidelijk op de borst geslagen. De politie hield zich niet in en sloeg volop.

Ik vind dat de politie heel raar heeft gehandeld, heel agressief en vervelend. Ik had verwacht dat de politie mijn vader rustig had aangehouden. Nu ging de politie schreeuwen en schelden, terwijl mijn vader gewoon kwam aanlopen en de deur opendeed. Toen kwam de politie ineens in actie. Ik vind dat de politie niet zo agressief had moeten zijn, niet zo had moeten schreeuwen. De politie had eerst moeten zeggen je bent aangehouden en alles moeten uitleggen, dan had mijn vader gewoon meegewerkt en was het goed gegaan. De agressie was nergens voor nodig. Ik vond de politie agressief omdat zij mijn vader heeft geslagen, uitgescholden en aan zijn haar heeft getrokken. Mijn vader bleef eerst rustig en toen hij werd uitgescholden, werd hij kwaad. Mijn vader wilde weten wat er aan de hand was. Hij wilde het niet, hij wilde eerst weten wat er aan de hand was. Mijn vader wist op dat moment niets.

Tijdens het telefoongesprek met de heer T, verklaart de heer T het volgende:

Toen de politie mij bij mijn haar had vastgepakt, zei de politie kankerlijker tegen mij. Mijn vriendin heeft borstkanker gehad en was genezen, maar zij had die dag een bultje in haar goeie borst ontdekt.

Voor akkoord:

(Handtekening T)